

Людмила Глебова
ORCID: 0000-0001-8865-7442
Аліна Левченко
ORCID: 0000-0001-5719-0966

ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ КОМУНІКАЦІЙ

DISCUSSION ISSUES OF COMMUNICATION TERMINOLOGY

Незважаючи на численні наукові пошуки у галузі теорії комунікацій, значна кількість термінів ще потребує подальшого розгляду їх семантичного наповнення. Перш за все, до таких найбільш значимих понять інформаційно-комунікаційної сфери належить поняття «інформатика». У цьому питанні продуктивними вважаємо погляди Р. Гіляревського [1]. Як влучно зазначає Л. Черняк, у книзі Руджеро Сергійовича «Основи інформатики» «йде мова зовсім не про ту дисципліну, яку у переважній більшості випадків називають у нас інформатикою» [3]. Це типова ситуація і для нашої країни: існування двох хоч і близьких, але все ж відмінних між собою інформатик. Зазначено що вперше цей термін було введено у нашій країні до наукового обігу в значенні навчальна дисципліна про інформацію. Саме у такому значенні розглядає дане поняття у своїй праці Р. Гіляревський: «Інформатика - наукова дисципліна, що вивчає структуру і загальні властивості семантичної інформації, закономірності про процесів її функціонування в суспільстві, є теоретичною базою інформаційної технології, яку часто ототожнюють з інформатикою» [1, 6].

На межі 70–80 років минулого століття терміноелемент «інформатика» почало використовуватися у значенні, яке повсюдно пов'язують із комп'ютерами та інформаційними технологіями. Однак, як зауважує Л. Черняк «її варто було б назвати «комп'ютерною наукою» (computer science),... або «комп'ютингом», якщо йдеться про практичний контекст її використання [3]. Оскільки комп'ютери і програмне забезпечення доцільно розглядати насправді «все рідше і рідше як ціль, і все частіше – як засіб» [3]. Інформатика в окресленому ключі розглядається у колі суспільних наук, оскільки вивчає вона саме інформацію, як феномен, як явище, властиве людському суспільстві.

«Семантичний же підхід до інформації прагматичний, він дозволяє провести поділ між даними та інформацією... Дані – це представлення фактів і понять у формі, придатній для їх передачі та інтерпретації, а інформація – це сенс, який ЛЮДИНА приписує даними на підставі відомих їй правил їх подання. Об'єктами дослідження інформатики служать методи і засоби, що використовуються для збору, переробки, зберігання, пошуку і розповсюдження семантичної інформації», – наголошує дослідник [3].

Проте у випадку з інформацією не все так однозначно. Визначення поняття інформації ми з певністю могли б назвати одним із ключових питань

теорії комунікацій. Так, А. В. Соколов переконаний, що і «семантична інформація вже є узагальнюючим поняттям для кількох наук, а є такі науки, як біологія, де сенс полягає зовсім в іншому, ніж у людини. Генетична інформація – це відомості про розмноження клітин і всього організму, і вона не семантична, а біологічна»; дослідник визначає інформацію як «амбівалентний феномен, що виражає різні смисли» [2]. Питання, «Що таке інформація по суті?» залишається відкритим. А займатися цим питанням потрібно», – переконаний А. В. Соколов [2].

У колі дискусійних і неоднозначних понять сфери інформації та комунікацій – визначення понять менеджмент знань, інформаційний менеджмент. Як наслідок, «кожен колектив формулює таку концепцію інформаційного менеджменту, яка відповідала б його цілям і напрямкам його наукових інтересів» [2]. Так інформаційний менеджмент може трактуватися як менеджмент із використанням інформації, інформаційних ресурсів, як менеджмент інформаційних ресурсів та як менеджмент інформаційної технології. Навіть назва навчальної дисципліни «інформаційний менеджмент» викликає у науковців певні сумніви, є думка про те, що точнішим є її найменування – теорія інформаційного менеджменту [2].

Отож, зазначимо, що питання визначення низки ключових понять інформаційно-комунікаційної, серед яких базові – інформація, інформатика, інформаційний менеджмент – ще залишаються відкритими і дискусійними.

Джерела та література

1. Гиляревский Р. С. Информационный менеджмент: управление информацией, знанием, технологией : учеб. пособие. С.-Петербург : Профессия, 2009. 304 с.
2. Проблемы информационного общества. Информационный менеджмент: концепции и развития. Обсуждение книги: Гиляревский Р. С. Информационный менеджмент: управление информацией, знанием, технологией : учеб. пособие. – С.-Петербург : Профессия, 2009. – 304 с. URL: http://www.gpntb.ru/ntb/ntb/2010/8-2010/ntb_8_3_2010-менедж.pdf
3. Черняк Л. Неожиданная информатика, или must be read // Открытые системы. 2004. №03. URL: <http://www.osp.ru/os/2004/03/184075/>